

Oversigt over Plantesygdomme.

252. — Oktober 1941.

Der er for Oktober Maaned indkommet Beretninger fra 42 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 269 Forespørgsler.

BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). Der blev kun modtaget enkelte Beretninger om svage Angreb, der ikke synes at have bredt sig i Løbet af September-Oktober.

Almindelig Meldug (*Erysiphe communis*) var ret almindelig paa Kløver og blev især iagttaget i Nordjylland (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg; N. Engvang Hansen, V. Hassing).

Kløverskimmel (*Peronospora trifoliorum*) fandtes mange Steder i Roskildeegnen (M. Greve).

Skivesvamp (*Pseudopeziza medicaginis*). Stærke Angreb paa Lucerne blev konstateret mange Steder i Vejleegnen (E. Kristensen), hvor Angrebet ofte var stærkt og Bladfaldet ret stort (N. C. Georgsen).

Paa Lucerne fra Hasleveggen indsendt i Maanedens Begyndelse havde Bladene mange lysbrune Pletter med mørk Rand og spredt over hele Bladpladen; Planterne var ikke stærkt svækkede (Bent Munch).

BEDEROER.

Bormangel, Tørforraadnelse. I 15 Beretninger nævntes for Størstedelen svage Angreb, og kun i faa Tilfælde var selve Roelegemet angrebet; ofte var Angrebene særdeles godartede. Hvor Tørke gjorde sig særlig stærkt gældende paa højtliggende Jord med Undergrund af Sand eller Grus fandtes dog undertiden ondartede Angreb (M. Greve, Roskilde).

Virus-Gulrot. Angrebene synes flere Steder at være ret almindelige, men hyppigst kun i stærkt afgrænsede Pletter i Marken (Johs. Johansen, Store Heddinge). Ved Vejle var der flere syge Blade end i September (E. Kristensen), og i smaa Pletter i Marken forekom ret stærke Angreb (N. C. Georgsen). Enkelte stærke Angreb fandtes i Odsherred (Kr. Knudsen) og i et Sortsforsøg ved Rødby (O. J. Olesen).

Skurv (*Actinomyces* sp.) blev fundet flere Steder i Nordjylland (N. Engvang Hansen).

Bederust (*Uromyces betae*). Stærke Angreb konstateredes i Vejle-egnen paa 1. Aars Planter, og der fandtes ikke Frøroer indenfor en Afstand af 2—3 km (N. C. Georgsen). Ved Øster Lindet blev der hist og her fundet stærke Angreb (Erik Boesen).

Violet Rodfilttsvamp (*Rhizoctonia violacea*) fandtes paa indsendte Roer fra Faarevejle (Harald Jensen).

Frostskade paa Bederoernes Blade synes at have været ret betydelig i mange af Landets Egne ved den Frost, der indtraf umiddelbart før Midten af Maaneden, men den omtales kun i 3 Beretninger. Fra Roskildeegnen skrives, »at der blev forvoldt stor Skade paa Toppen af Runkelroer og nogen Skade paa Toppen af Fodersukkerroer, medens Sukkerroernes Top var uskadet« (M. Greve). Tilsvarende Frostskade og med samme Rækkefølge for Planterne blev konstateret i Nordjylland (J. Chr. Andersen-Lyngvad); ret stor Skade blev iagttaget i Lavninger og Aadale (A. P. Aidt, Viborg).

KORSBLOMSTREDE.

Bormangel, Marmorering. Angrebene synes at have været yderst godartede, og i 12 Beretninger omtales kun faa Pletter i Marken med svage Angreb; selv hvor Borax ikke er tilført, er der ikke fundet Angreb (Sv. Svendsen, Tylstrup).

Kaalroe-Mosaiksyge. Der modtoges kun Meddelelse om Angreb paa een Plante, hvis Naboplanter ikke viste Tegn paa Sygdommen (O. C. Straarup, Thisted).

Et stærkt Angreb af Svampen *Cylindrosporium brassicae* blev konstateret paa Kaalroerblade ved Studsgaard Forsøgsstation.

Bakteriose (Halsraad) synes at være godartet i alle Egne. I et Par Beretninger nævnes, at Halsraad blev set i Forbindelse med Angreb af Krusesyge-Galmyggen, hvis Angreb i Aar er meget svagt i Forhold til tidligere Aar (N. C. Georgsen, Vejle; J. Hansen, Grindsted; M. Greve, Roskilde). Fra Vejle skrives, »at paa lave Arealer er Afgrøderne haardest medtagne« (E. Kristensen).

Alm. Meldug (*Erysiphe communis*) var i flere Egne almindelige paa Kaalroernes Blade, »tit kan Marken have et graat Udseende« (J. Hansen, Grindsted).

Nattefrost har beskadiget Kaalroe-Udlæg stærkt ved Havrebjerg i Vestsjælland.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Tørforraadnelse paa Knoldene af sprøjtede Kartoffler synes ikke at være almindelig. I Oktober Maaned blev kontrolleret ret mange Kartoffelpartier, men kun i faa Tilfælde var der Angreb paa Knoldene, og Angrebet var aldrig ondartet (J. Hansen, Grindsted). Fra andre Egne meldes ligeledes om faa og svage Angreb (A. P. Aidt, Viborg; Kr. Knudsen, Odsherred; P. Trosborg, Brande; Jørgen M. Pedersen, Skive). Enkelte Steder blev iagttaget ret stærke Angreb, saaledes hvor Kartofflerne blev dækket stærkt efter Optagning (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg), samt paa Ejen-

domme, hvor Kartoflerne blev optaget og nedkulet i fugtig Tilstand (Sv. Svendsen, Tylstrup). Hos usprøjtede Kartofler af King Edward blev der hos en Ikke-Landmand konstateret stærke Knoldangreb, hvor Kartoflerne ikke var hyppede og efter Optagning dækket med Kartoffeltoppen (N. Gram, Aabyhøj). Stærke Angreb blev ligeledes set hos King Edward, hvor Akebia og Brønderslev omtrent var fri for Angreb — alle Sorter var usprøjtede (Aton Andersen, Vejrup).

Vaadforraadnelse (Bakterioser) synes vedblivende at findes med meget svage Angreb, selvom der er fundet enkelte stærke Angreb (A. P. Aidt, Viborg).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*) var almindelig i mange Egne, og undertiden var Angrebene ret stærke (Kr. Knudsen, Nykøbing S.) og især hyppige hos tidlige og middeltidlige Sorter (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg; S. Nørlund Christensen, Aulum; Sv. Svendsen, Tylstrup), medens de sildige Sorter var næsten fri for Skurv. I andre Egne blev iagttaget stærke Angreb paa den Del af Knoldene, der var dannet i den tørre Periode (A. P. Aidt, Viborg), og paa de tidligst ansatte Knolde (P. Trosborg, Brande). Men fra sidste Sted skrives dog, at Aaret ikke kan regnes for et udpræget Skurvaar, og det samme omtales fra Grindstedegnen, hvor Skurv vel var almindelig, men ikke med stærke Angreb, selvom man der har Erfaring for, at Angrebene er stærkest i en tør Sommer (J. Hansen).

Pulverskurv (*Spongospora subterranea*) blev konstateret ved Asmildkloster (Arentoft).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at Sygdommen er konstateret i: Hostrup Sogn (Tønder Amt), Skanderup og Solding Sogne (Ribe Amt), Ejlsing og Sdr. Bork-Nr. Bork Sogne (Ringkøbing Amt), Skive Købstad og Asmild-Tapdrup Sogn (Viborg Amt) og Alsted-Bjergby Sogn (Thisted Amt).

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSAFGRØDER.

15 Besvarelser af det udsendte Skema om forskellige Sygdomme paa Æble og Selleri har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsafgrøder	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Priksyge	2	6	1	7	0
Glasæbler	5	4	3	1	0
Kikkertæbler	8	1	1	3	0
Brunfarvning i Æblekødet	7	1	1	2	0
Selleri-Bladpletsyge	4	4	0	3	3

Sneen d. 28. Oktober flensede en Del Frugttræer i en Plantage i Hadsten, særlig gik det ud over Bodil Neergaard og James Grieve, der ikke havde tabt alle Bladene. Straks om Morgen blev Mandskab sendt ud for at banke Sneen af alle Træerne (N. Gram).

Priksyge i Æbler synes gennemgaaende hidtil at være godartet. Ved Skive er den kun set paa Nonnetit Bastard i Overstørrelse (J. C. Myrhøj). Paa Horsenseggen er der en Del spredte Tilfælde paa de sædvanlige Sorter og enkelte ondartede Tilfælde f. Eks. paa Warners King (Chr. A. Nørholm). Ved Spangsbjerg er Angrebene gennemgaaende meget sparsomme (E. Christiansen). Fra Fyns Stift skrives, at Priksyge ikke har været alvorlig, og at det — som sædvanlig — særlig er paa store Frugter af Sorter som Beauty of Kent (Springrove), Tyrrestrup, Husmoder (Bellefleur), Keswick Codlin og Bramley, at den findes (R. Hansen). Ogsaa fra Svendborg Amt skrives, at den ikke er meget udbredt i Aar (Hans Larsen). I Holbæk Amt karakteriseres Angrebet som ikke ondartet. Det er set kraftigst paa Dronning Louise og Filippa (Henrik Nielsen). Paa Næstvedeggen var der en Del angrebne Frugter ved Nedplukningen, men kun paa unge, kraftige Træer (M. E. Elting). Paa Stevns-Fakseggen er Angrebene ret svage i Forhold til 1940. Det stærkeste Angreb er saavel i 1940 som 1941 set paa nogle Allington Pippin, men det drejer sig kun om faa Træer (Philip Helt). I Maribo Amt er der kun set faa Angreb af Priksyge (Georg Jensen).

Glasæbler. Et interessant Tilfælde er iagttaget ved Slagelse. Et Træ af Sorten Husmoder (Bellefleur) har normale Æbler det Aar, det bærer mange Frugter, men glassede Æbler det Aar, det bærer faa (Agnes Værløse). Ved Hornum er der stærke Angreb paa Laxtons Equisite (Hans Christensen). Der har været indsendt en Del Glasæbler til Sygdomsbestemmelse.

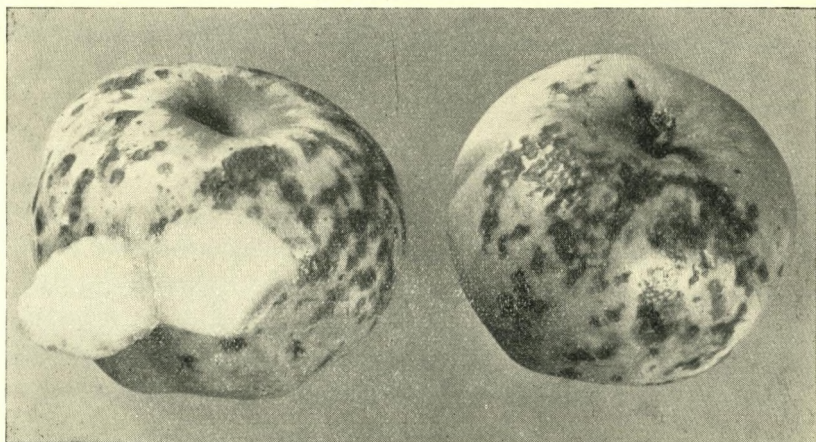
Kikkertæbler er bemærket flere Steder, dog kun i Belle de Boskoop, men synes i Almindelighed at være af underordnet Betydning. I en Have ved Aabyhøj er det blevet bemærket, at paa et Træ med ret faa, store Frugter var der mange Kikkertæbler, paa et andet tilsvarende Træ i samme Have var der mange og mindre Frugter, men ingen Kikkertæbler (Niels Gram).

Brunfarvning i Æblekødet blev konstateret i nogle Tilfælde i Fjor (sml. Oversigt over Plantesygdomme Nr. 245, Oktober 1940) og er atter set i Aar. Fra Skive skrives, at Brunfarvning ikke er set ret ofte og kun paa Graastener (J. C. Myrhøj). Paa Fyn er Brunfarvningen set enkelte Steder, særlig paa Nordfyn, og navnlig i Graastener og Bramley (R. Hansen). Ved Slagelse var alle Æblerne paa et enkelt Træ af Graastener brune i Kødet (Agnes Værløse). Ved Gisselfeld er det ligeledes navnlig i Graastener, at Brunfarvningen er bemærket (H. Wedege). I Maribo Amt er Brunfarvningen set enkelte Steder (Georg Jensen). Fra Holbæk Amt og Svendborg Amt meddeles, at Brunfarvningen ikke er konstateret (H. Nielsen, Hans Larsen).

Korkstriber paa Æbler, særlig paa Graastener, er bemærket flere Steder. Æblerne har en Korkstribe paa den ene Side, gaaende fra Stilk til Blomst, og ofte er disse Æbler lidt skæve. Dette Fænomen til-

skrives Frostbeskadigelse af Blomsterbund eller af de ganske unge Æbler. Næsten alle Æblerne fra en Plantage ved Slaglille havde en saadan Stribe (Agnes Værløse).

Brune Pletter paa Boiken. Fra d. 9. til d. 28. Oktober modtog vi til Undersøgelse 5 Hold Boiken med brune, svagt nedsænkede, uregelmæssige Pletter i Overhuden. Misfarvningen gik ikke ned i Kødet. Pletterne sad tættest omkring Stilkhulen, men kunde findes over hele Æblet, se Billedet. Vi har aldrig tidligere set dette Fænomen. Det er ikke set

Boiken med brune, uregelmæssige Pletter i Overhuden.

paa andre Sorter end Boiken. Aarsagen til Skaden har ikke kunnet paavises, men Pletterne maa formentlig skyldes Vækstforhold eller ydre Paavirkning som Sprøjtning, Pudring eller Vejrskade. Det er endnu ikke lykkedes at samle ret mange Oplysninger fra de paagældende Plantager og Haver. Vi er interesserede i at faa eventuelle Æbler med saadanne Pletter tilsendt fra andre Lokalteter.

Sten i Pærer synes ret almindeligt, som sædvanlig især i Grev Moltke.

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria api*) optræder meget varierende, men som Helhed mildt. Ved Skive er der kun svage Angreb i Aar (J. C. Myrhøj). Ved Esbjerg har der været meget stærke Angreb (E. Christiansen). I Svendborg Amt er der set nogle faa ondartede Angreb, ellers synes den ikke slem i Aar (Hans Larsen). Paa Stevns-Fakseegnen har den ikke været nær saa slem i Aar som ofte tidligere (Ph. Helt). Ved Næstved kom Angrebene sent, men var ret kraftige ved Vækstens Afslutning (M. E. Elting). I Holbæk Amt er set saavel svage som stærke Angreb næsten overalt, dog flest svage (H. Nielsen). I Maribo Amt er Angrebene uden Betydning (Georg Jensen). Ved Gissselfeld har der hverken været sprøjtet eller pudret, men dog har der intet Angreb været. Det er Blangstedgaard Nr. 5, Tagenshus I, som dyrkes, og den er meget mod-

standsdygtig; dette saas særligt et Aar, da der ogsaa dyrkedes Blangstedgaard Nr. 7, Tagenshus Nr. I, og denne sidste blev slemt medtaget af Bladpletsyge.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSAFGRØDER.

Hølus (*Pterodela pulicaria*) optraadte i enormt Antal og skadede utærsket Korn i Lade ved St. Heddinge (J. Johansen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*). I Løbet af Oktober er Blodlus Kolonierne blevet iøjnefaldende en Del Steder, hvor de ikke saas tidligere paa Aaret, bl. a. ved Lyngby og nogle Steder i Nordsjælland. Fra Aarhus skrives om stærke Angreb i to Haver (N. Gram). Snyltehvepsen (*Aphe-
linus mali*) har ikke kunnet genfindes paa de Lokalteter i Nordsjælland, hvor den blev sat ud for nogle Aar siden.

Rønnebærmøllets Larve (*Argyresthia conjugella*). Fra Maribo skrives: »Angreb er iagttaget i Plantager ved Sakskøbing og N. Alslev« (G. Jensen). Angreb er endvidere set i Nordsjælland samt paa Stevns (P. Helt).

Knoporme (*Agrotis spp.*). Fra Skelskør skrives, at mange Kartoffelpartier er stærkt gnavet (H. Wraae-Jensen).

Krusesyge (*Contarinia nasturtii*). Svage Angreb er almindelige, men kun fra Baastrup-Ø. Snede meldes om et ødelæggende Angreb med stærk Bakteriose (N. C. Georgsen). Det kan altsaa siges, at Krusesygens Skadevirkning i det store og hele har været ringe i Aar.

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). Fra Sjælland foreligger kun to Indberetninger om svage Angreb uden større Betydning. Anderledes forholder det sig i Jylland, hvor 10 af de 11 indkomne Beretninger taler om stærke eller meget stærke Angreb, der sikkert alle skyldes Arten *Chortophila floralis*. Fra Fjends Herred skrives saaledes: »Dette Skadedyr har i September-Oktober anrettet betydelig større Skade end tidligere kendt her paa Egnen. I mange Marker er ikke en eneste Roe gaaet fri« (J. M. Pedersen). Fra Aulum: »Huserer ualmindelig slemt, især paa de allersletteste Jorder, hvor Roerne var helt ude af Vækst i den tørre Periode. Mange Steder er Roerne helt uegnet til Opbevaring« (S. Nør-
lund Christensen). Fra Viborg, hvor Angrebene ogsaa er meget slemme, lever Agerhøns og Fasaner højt paa Maddikerne (A. P. Aidt). Stærke Angreb er ogsaa rapporteret fra Kær Herred (N. Engvang Hansen), Holstebro (P. O. Overgaard), Brande (P. Trosborg) og Grindsted (J. Hansen) m. m.

Mider (*Linopodes sp.*) angreb Champignons ved Odense og Avedøre. Førstnævnte Sted fandtes ogsaa Nymfer af Skjoldmider (*Uropoda*) i betydeligt Antal paa Svampene.

PROSPER BOVIEN.

